Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 27/10/2026 17:12
Sayı: E--120.07.03-1971880

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23698725
Konu : Soru Önergeleri

7/40508 GK 112
7/41687 GK 122
7/41689 GK 122
7/41914 GK 130
7/48161 GK 12
7/48843 GK 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 24.02.2026 tarihli ve 1804977 sayılı yazınız.
b) 12.03.2026 tarihli ve 1816225 sayılı yazınız.
c) 30.03.2026 tarihli ve 1826790 sayılı yazınız.
ç) 02.09.2026 tarihli ve 1930604 sayılı yazınız.
d) 17.09.2026 tarihli ve 1941574 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/40508, 7/41687, 7/41689, 7/41914, 7/48161 ve 7/48843 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:
1 - 7/40508 ve 7/41689 Cevap Metni (3 Sayfa)
2 - 7/41687 Cevap Metni (1 Sayfa)
3 - 7/41914 Cevap Metni (1 Sayfa)
4 - 7/48161 Cevap Metni (5 Sayfa)
5 - 7/48843 Cevap Metni (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 3B5E6637-9E57-4865-87D2-59549543EA83 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys
Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr
Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

Denizli Milletvekili Sayın **Yasin ÖZTÜRK**'e Ait **7/48161** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Şehitlerimizin hatıralarını yaşatmak ve bu alanda ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesini koordine etmek, şehit yakınları ile gazilere yönelik sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmek, kamu kurumları ile gönüllü kuruluşlar arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamak amacıyla, 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 08.06.2011 tarihinde Bakanlığımız bünyesinde kurulan "Şehit Yakınları ve Gaziler Dairesi Başkanlığı" 10.07.2018 tarihli ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Genel Müdürlük olmuştur.

Tüm şehitlerimizin ve gazilerimizin hakları ilgili mevzuat kapsamında belirlenmekte ve değerlendirilmektedir. Şehit yakınları ve gazilerimiz olayın oluş şekline göre farklı Kanunlar kapsamında değerlendirilmekte ve değerlendirilmiş oldukları Kanun kapsamına göre de haklar sağlanmaktadır. Diğer taraftan kişinin Kanun kapsamı, rütbesi, kıdemi, maluliyet derecesi, ünvanı, hizmet süresi, memuriyet derecesi aylık ve bazı haklarda farklılaşma olabilmektedir. Şehitlerimizin ve gazilerimizin sınıflandırılmasından söz etmek, manevi mirasımıza verdiğimiz değerle tezat teşkil etmekte ve gerçeği yansıtmamaktadır. Şehitlerimiz ve gazilerimiz arasında bir ayrım tartışması yaratmak mümkün değildir.

Her hak ve imkânın kullanım şartları ilgili mevzuatında açıkça düzenlenmekte olup hak sahipleri bu haklardan ilgili kurum ve kuruluşlara başvurmak suretiyle yararlanmaktadır. Bakanlığımız tarafından şehit yakınları, gaziler ve gazi yakınlarının talep ve ihtiyaçları yakından takip edilmekte, iletilen hususlar ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde değerlendirilmekte ve gerekli görülen konularda mevzuat çalışmalarına katkı sunulmaktadır.

Bakanlığımızca, şehit yakınları, gaziler ve gazi yakınlarının ihtiyaçlarının yerinde tespit edilmesi, karşılaştıkları sorunların çözümüne yönelik destek sağlanması ve psiko-sosyal açıdan güçlendirilmelerine katkıda bulunulması amacıyla çalışmalar yürütülmekte; bu kapsamda şehit yakınları ve gazilerimiz hanelerinde ve iş yerlerinde ziyaret edilmektedir. Bakanlığımız şehit yakınları, gaziler ve gazi yakınlarının talep ve ihtiyaçlarının karşılanması ile sorunlarının çözümüne yönelik ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri, Bakanlığımız merkez teşkilatı ile 81 ilde İl Müdürlükleri bünyesinde faaliyet gösteren Şehit Gazi Birimleri aracılığıyla yürütülmekte; gerçekleştirilen ziyaretler kapsamında rehberlik, yönlendirme ve sosyal destek hizmetleri sunulmaktadır. Bunun yanı sıra, şehit yakınları ve gazilerimizin toplumla bağlarının güçlendirilmesi, kendilerine yönelik vefa ve minnet duygusunun yaşatılması ve sosyal dayanışmanın desteklenmesi amacıyla yıl boyunca çeşitli anma, vefa ve sosyal dayanışma faaliyetleri düzenlenmektedir. Bu kapsamda 18 Mart Şehitler Günü, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü, 19 Eylül Gaziler Günü, Anneler Günü ve Babalar Günü ile Ramazan ve Kurban Bayramları, iftar programları ve diğer özel gün ve vesilelerde şehit yakınlarımız ve gazilerimizin yanında olunarak çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımızdan şehit yakınları, gazi ve gazi yakınlarımız; sağlanan hakların yerine getirilmesi, bilgi edinmek ve öneride bulunmak amacıyla 2025 yılında 614, 2026 yılında dilekçe 377 dilekçe ve 2025 yılında 1.195, 2026 yılında 1.205 CİMER üzerinden talep, öneri, bilgi edinme ve benzeri konularda başvuruda bulunmuşlardır. Başvurulardan Bakanlığımız görev

alanına girenler tizlikle değerlendirilmiş ve sonuçlandırılmış ilgili mevzuat çerçevesinde yetkili kurumların görev alanına girenler ise değerlendirilmek üzere bu kurumlara intikal ettirilmiştir.

Bununla birlikte şehit yakını ve gazilerin talepleri bizzat kendilerinden dinlenmektedir. Taleplerinin karşılanması ve yaşamış oldukları sorunların kalıcı olarak ortadan kalkması için çözümler üretilmesi amacıyla çalışmalarımız devam etmektedir.

Bunun yanında gerek sivil toplum kuruluşları ile gerekse yüz yüze görüşmeler ile talepleri alınmakta ve çözüm yolları geliştirilmektedir. Bakanlığımız kurulduğu yıldan itibaren karşılaşılan sorun ve gelen talepler ile zamanın getirdiği ihtiyaçlara yönelik çalışmalar yapmıştır.

Bu kapsamda;

2012 yılında er ve erbaşların anne babalarına aylık bağlanmasında muhtaçlık şartı kaldırılmıştır. Şehit erbaş ve er ana veya babalarına bağlanan aylıkların asgari ücretten az olmaması sağlanmıştır. Ağır engelli gazilere ödenen bakım aylığı bir asgari ücretten iki asgari ücret tutarına yükseltilmiştir. Terör şehitlerinin yakınlarına sağlanan istihdam hakkı birden ikiye yükseltilmiştir. Trafik, yol güvenliği, tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakillerinde görevli olanlar 2330 sayılı Kanun kapsamına alınarak hakları genişletilmiştir. Terör mağduru sivil vatandaşlarımızın hak sahiplerine aylık bağlanması sağlanmıştır. Gazi olan er, erbaş ve köy korucularına kontrol muayenesi talep etme hakkı sağlanmıştır. Şehit ve gazi olan er ve erbaşlar ile vazife malullerine derece kademe ilerlemesi düzenlenerek aylık artışı sağlanmıştır. Şehit yakınları ile gazilere sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarınca yardım yapılabilmesinde gelir kriteri kaldırılmıştır.

2013 yılında hiçbir istihdam hakkı bulunmayan Türk Silahlı Kuvvetler ve Emniyet personelinden vazife ve harp malullüğü kapsamındakilerden hayatını kaybedenlerin yakınlarına 2, malul olanlara 1 istihdam hakkı sağlanmıştır. Diğer Kamu Görevlilerinden vazife malullüğü kapsamında hayatını kaybedenlerin yakınlarından 1 kişi ile malul olanlara 1 istihdam hakkı sağlanmıştır Terör mağduru sivil vatandaşlardan hayatını kaybedenlerin 1 hak sahibi ile engelli hale gelenleri 1 istihdam hakkı sağlanmıştır. Vazife malulü kamu görevlilerinin anne ve babalarına aylık bağlamada muhtaçlık şartının kaldırılmıştır. 2330 sayılı Kanun ve harp malullüğü kapsamındakiler ile tüm er ve erbaşların aylıklarında %25 artış sağlanmıştır. Çalışan gazilerin maluliyet aylıkları kesilmeyerek görev aylığı ve gazilik aylığının ikisini birden almaları sağlanmıştır.

2016 yılında memur ve işçi sendikalarının şehit yakınları ve gazilere yardım yapabilmesi sağlanmıştır. Aynı yıl 15 Temmuz şehitlerinin hak sahiplerine ve malul gazilere 3713 sayılı Kanun kapsamında şehit veya gazi olan er ve erbaşlarla aynı haklar sağlanmıştır. Şehit yakınları, gazi ve gazi yakınları istihdam haklarını kullanırken mezun oldukları unvana göre atanmaları sağlanmıştır. Şehit yakınlarına bir araç için araç alımlarında Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) muafiyeti sağlanmıştır.

2017 yılında Terörle Mücadelede yaralanıp malul sayılmayanlardan 1053 sayılı Nizamnameye göre derece tespiti yapılanlara maaş bağlanması sağlanmıştır. Gazilerin ilköğretim, ortaokul, ilkokul mezunu olmaları ve istihdam hakkını kendileri kullanmaları halinde memur ünvanlı kadro ve pozisyonlara atamalarını yapılması sağlanmıştır. 3713 sayılı Kanun kapsamında şehit olan er ve erbaşlar ile 3713/21-j kapsamında şehit olan sivillerin tüm çocuklarına ve kardeşlerine askerlik muafiyeti sağlanmıştır. 3713 sayılı Kanun kapsamında şehit olanlardan; kamu görevlilerinin çocuklarının tamamı ile bir kardeşine askerlik muafiyeti sağlanmıştır.

2020 yılında malul gazilerimize maluliyetlerinden sonraki 20 yıl sigortalılık ve 5000 gün prim ödeme süresinde ikinci emekli olma hakkı sağlanmıştır.

2022 yılında THY ile imzalanan protokol ile ücretsiz seyahat kartı sahibi şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarına uçak biletlerinde %50 indirim sağlanmıştır.

2024 yılında Ajet ile imzalanan protokol ile ücretsiz seyahat kartı sahibi şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarına uçak biletlerinde iç hat ile KKTC seferlerinde %50, dış hatta %20 indirim sağlanmıştır.

2025 yılında özel okullarda öğrenim gören şehit ve gazi çocuklarından yemek, kahvaltı, pansiyon/yatakhane, kitap-kırtasiye, kıyafet, etüt, uluslararası diploma ve sertifika programı ve benzeri hizmetler karşılığında ücret alınmaması sağlanmıştır. Sağlık Bakanlığı ile imzalanan protokol kapsamında şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarının MHRS'de öncelikli randevu almaları sağlanmıştır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (BOTAŞ) ile yürütülen çalışma kapsamında şehit yakını, gazi ve gazi yakınlarına doğalgazda %50 indirim sağlanmıştır.

2026 yılında 09.08.2026 tarihli ve 7594 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile, tüm şehit ana ve babalarına bağlanan aylık toplamının, er ve erbaşlardan şehit olanların ana babalarında olduğu gibi asgari ücretten az olmaması sağlanmıştır. Terörle mücadele kapsamında gazi olan er, erbaş ve güvenlik koruculari ile aynı kapsamdaki şehit yakınlarının aylıkları artırılmıştır. Bakıma muhtaç ağır engelli gazilerin 2 asgari ücret tutarındaki bakım aylıkları yüzde 25 oranında artırılmıştır. 15 Temmuz darbe girişiminde malul kalmayacak şekilde yaralanan veya derece tespiti yapılmayan gazilerimize aylık bağlanması sağlanmıştır. 15 Temmuz ve terörle mücadelede yaralanıp malul sayılmayan ancak derece tespiti yapılanların aylıkları artırılmıştır. Terörle mücadelede yaralanıp malul kalmayanlara ilk kez aylık bağlanması ile ücretsiz ulaşım, elektrik ve su faturalarında indirim gibi sosyal haklar sağlanmıştır. Er erbaş gazilere mevcut durumda 41 yaşına kadar tanınan yeniden muayene olarak maluliyet derecesi yükseltebilme hakkı 55 yaşına çıkarılmıştır.

Bununla birlikte, şehit yakınları ile gazi ve gazi yakınlarının 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun Ek 1 inci maddesi kapsamında istihdam hak sahipliğinin belirlenmesi ile kamu kurum ve kuruluşlarına atama tekliflerinin yapılması işlemleri ile 4736 sayılı Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında ücretsiz seyahat kartı iş ve işlemleri yürütülmektedir. Söz konusu hizmet başvuru esaslı olup Bakanlığımız sistemlerinde Türkiye genelinde toplam 48.464 şehit yakını ve 40.799 yaşayan gazi kaydı bulunmaktadır. 3713 sayılı kanun kapsamında, ilgili mevzuat hükümlerine göre gazi statüsünde bulunan toplam 8.195 kişi bulunmaktadır. İlgili Kanunun 1 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan *"İlgili kurumlar, belediyeler ile belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketler, ücretsiz ve indirimli seyahat hakkının kullanılması ile ilgili olarak gerekli tedbirleri alırlar. Ücretsiz veya indirimli seyahat hakkının kullandırılmaması hâlinde bu haktan faydalandırılmayan her kişi için toplu taşıma aracının tarifesi üzerinden elli tam bilet bedeli tutarında idari para cezası mülki idare amiri tarafından uygulanır. Bu maddeye göre verilecek idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir."* hükmü uyarınca ücretsiz ve indirimli seyahat hakkının kullandırılmasını sağlamak üzere gerekli tedbirlerin alınması zorunlu olup bu hakkın kullandırılmaması halinde faydalandırılmayan her kişi için elli tam bilet bedeli tutarında idari para cezası uygulanması öngörülmüştür.

Bakanlığımızca istihdam süreçlerinin yürütülmeye başlandığı 2014 yılından 2026 yılı Mart ayı sonuna kadar, şehit yakını, gazi ve gazi yakını 52.608 hak sahibinin kamu kurum ve kuruluşlarına atama işlemlerine ilişkin teklifleri gerçekleştirilmiştir. Bilindiği üzere şehit yakınları, gazi ve gazi yakınlarının 3713 sayılı Kanunu'nun Ek 1 inci maddesi ve Terörle Mücadele Kanunu Kapsamında Kamu Kurum ve Kuruluşlarında İstihdam Edilecekler Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca istihdam hak sahipliğinin belirlenmesi ve kamu kurum ve kuruluşlarına atama tekliflerinin yapılması işlemleri Bakanlığımızca yürütülmektedir. İlgili mevzuat kapsamında istihdam başvuruları, ikamet edilen ilde bulunan Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne yapılmaktadır. 3713 sayılı Kanun'un Ek 1 inci maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca atama teklifleri, kamu kurum ve kuruluşlarının her yıl Ocak ve Temmuz aylarında bildirdikleri personel talepleri esas alınarak gerçekleştirilmektedir. Başvurular, kamu kurum ve kuruluşlarınca bildirilen talepler doğrultusunda değerlendirilmekte atama işlemleri ise mevzuatta öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde yürütülmektedir. Atama teklifleri, kamu kurum ve kuruluşlarının Ocak ve Temmuz aylarında bildirdikleri talepler doğrultusunda Mart ve Eylül aylarında olmak üzere yılda iki kez yapılmaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği uyarınca şehitlerimizin bakmakla yükümlü oldukları yakınlarından sağlık hizmetlerinde katılım payı ve ilave ücret alınmamaktadır.

Şehit ve gazi çocukları özel kreş ve gündüz bakımevlerinden kapasitelerinin %3'lük kontenjanı dahilinde ekonomik durumlarına bakılmaksızın ücretsiz olarak yararlanmaktadır. Aynı şekilde ilköğretim ve ortaöğretim çağındaki şehit ve gazi çocukları özel öğretim kurumlarından ücretsiz yararlanmaktadır. 2025 yılında yapılan düzenleme ile bu çocuklarımızdan yemek, kahvaltı, pansiyon/yatakhane, kitap-kırtasiye, kıyafet, etüt, uluslararası diploma ve sertifika programı ve benzeri hizmetler karşılığında ücret alınmaması sağlanmıştır. Şehit ve gazi çocuklar sınavsız olarak parasız yatılı öğrenciliğe alınmaktadır. Diğer taraftan Vakıf üniversitelerinde şehit ve gazi çocuklarımız için kontenjan ayrılmaktadır. Bütün bunların yanında şehit ve gazilerimizin ilköğretimleri, ortaöğretim ve yükseköğretim çağındaki her bir çocuğu için eğitim ve öğretim yardımı ödemesi yapılmaktadır.

Şehitlerimizin öncelikle dul eşine, eşi hayatta değilse veya evlenmişse kredi kullanacak çocuklardan en az birisinin yetim aylığı almakta olması kaydıyla aylık bağlanma koşullarına bakılmaksızın talepte bulunan çocuklarına müştereken, bu kişiler bulunmadığı takdirde de öncelikle anaya olmak üzere ana veya babasına, gazilerimizin ise kendilerine bir konut ile sınırlı olmak üzere faizsiz olarak kredi verilmektedir. Ayrıca Toplu Konut İdaresi tarafından inşa edilen konutlarda da şehit yakınları ve gazilerimiz için uygun ödeme koşulları ile kontenjan ayrılmaktadır.

Bununla birlikte Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımız tarafından 2025 yılında hayata geçirilen sosyal konut projesinde şehit yakınları ve gazilerimiz için kontenjan ayrılmış, başvuru yapanların tamamı bu haktan yararlanmış sadece sahip olacakları konut için kura çekimi yapılmıştır.

Diğer taraftan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla başta 3294 sayılı Kanun olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları

düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Şehit yakını ve gazilerin başvuruda bulunabildiği veya ilgili kamu kurumlarınca vefat ve yaralı bilgisi iletilen kişilerin ihtiyaçlarına yönelik başvuru/talep beklenmeksizin re'sen de gerçekleştirilebilen Şehit Yakınları ve Gazilere Yönelik Yardım Programı ile Bakanlığımız Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünce vefat/yaralı yardımları veya muhtelif yardımlar kapsamında destek sağlanmaktadır. Söz konusu yardım programından, hanelerin muhtaçlık durumlarına veya sosyal güvenlik kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın kapsamda belirtilen kişiler faydalandırılmaktadır.

Bununla birlikte yerelde Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları, şehit yakınları ve gazilerin uygun taleplerini Vakıf mali imkanları ölçüsünde karşılayabilmektedir.

Bakanlığımızca şehit yakınları, gazi ve gazi yakınlarımıza ulaşımdan eğitime, istihdamdan sosyal yaşama kadar tüm alanlarda refahlarını artırmak için çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Bakanlık olarak şehit yakınları, gazi ve gazi yakınlarımız için tüm imkânlarımız seferber edilmekte olup her koşulda onların yanında olmaya devam edilecektir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, diğer Bakanlıkların görev ve yetki alanına girdiğinden Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.